

Continent sense esperança

VII i últim. Quelcom inversemblant

Diuen que la frontera de la Seu d'Urgell amb Andorra és de les més penoses i difícils del món, i dic «diuen» perquè quan personalment, de tard en tard, vaig a fer una visita al Principat, invariablement sigui estiu o hivern surto pel Pas de la Casa que —si més no— és un dels espectacles de muntanya més bonics de les terres catalanes.

Però això que hem dit al començament no és cert. Al sortir nosaltres de Dahomey i en arribar a la frontera amb Nigèria no hi havia cua. No hi havia ni un sol viatger, ni un sol cotxe.

Doncs bé; en sortírem dues hores i tres quarts més tard. Per què? Això és un misteri d'aquests països subdesenvolupats, que ningú mai aconseguirà aclarir.

Si als encarregats de la duana i la policia els hi demanem que vagin més de pressa somriuen paternalment amb manifest mofa, ens diuen que «tot vindrà» i reprenen la tasca més lentament que abans.

Dues hores i quaranta-cinc minuts —sense haver revisat ni una maleta!— cosa que si arriba a produir-se suposo que representaria que a hores d'ara encara estaríem per entrar a Nigèria. No. No diguem mai més que la sortida per la Seu és una cosa greu. Tot allò que s'arranja pagant uns diners és una cosa econòmica.

I ja som a Nigèria. La carretera està plena de controls amb metrallera a punt de tret, posició bèl·lica que encara dura des de la guerra de Biafra en la qual —com recordareu— un milió d'ivos van «desapareixer», utilitzant tota mena de mitjans, armes, fam, presó, martiris, etc. L'assumpte era molt semblant al dels superfosfats de Bu-kra al Sahara Occidental. A Biafra hi havia petroli i quan la «cosa» es va saber la «cosa» va costar totes aquestes víctimes. Si al Sahara no s'hi hagués descobert res, a hores d'ara encara estaríem a trencar un pinyó amb el senyor Hassan II.

Ara de Nigèria en diuen el gegant negre més per la qüestió del petroli —ràpidament ha passat a ésser la sisena productora mundial— que pel seu tamany.

La seva capital, LAGOS, té cinc milions d'habitants i res que valguí la pena de veure o visitar. És a dir, hi ha un fet important que cal remarcar. En el seu Museu —totalment en embrió— s'hi veu el cèlebre bronze de Benin, cap de reina originari d'aquesta terra que va gaudir d'una extraordinària cultura negra en el segle XVI. Les línies són d'un traçat i una inspiració que l'afortunat escultor sapigué trametre a la seva obra. Això passava abans que els blancs haguessin vingut a remenar res, on es demostra una vegada més, que el senyor que se'n va de la seva terra per imposar la seva llei en una altra, en el millor dels casos desencadenarà una onada d'odis, rancúnies i venjances que rarament poden acabar bé.

També es pot jutjar el país pel seu principal hotel: Federal Palace. Gran, grandíssim i brut, brutíssim. Recordo que la meua muller —en un cop de geni, que tant li tinc d'agrair— va desfer un llit violentament per a fer entendre a la cambrera que no estava disposada a dormir damunt d'un llençol del qual vergonyosament no s'havia pogut extreure la marca d'una nit d'amor. Vaja, diguem-ne amor.

Ens tregueren de Lagos —per fortuna— ben ràpidament i en un vol de dues hores ens portaren a una població del nord del país: KANO.

Hi trobem molt de fang, argila i pluja, i això ve a ésser el contrast del que passa un miler de quilòmetres més al nord, al Níger, on tota mena d'animal de pastura ha mort de set en la secada més brutal que han conegut aquelles regions.

Hi ha una Kasbah —cosa que vol dir que aquí el negre és musulmà— una blanca mesquita de quatre minarets blancs que atrauen les mirades, perquè tot el que ens envolta té color de mangre.

Aquí aparèixen els tuàregs —senyors del desert— ara sense camell, però encara amb l'arma a coll-i-bè, cosa a la qual costa d'acostumar-se perquè un se'ls troba per tot arreu, i amb la tapada, no inspiren massa confiança.

Dos cabrits tafaners treuen el nas des del fons d'una tenda per entremig d'uns televisors. Penso que això podria ésser l'escut de Nigèria.

També hem pogut veure les tintorereries. Consisteixen en petits pous enmig d'una plaça on es suquen determinades teles. Tots els que hem vist tenien el tint blau que es veu que és el color preferit.

El nostre primer «show» de Kano va tenir lloc en anar a l'hotel. Benhaurat Hotel Central! La recepció no volia fer-se càrrec del grup en les condicions estipulades per escrit i per a les quals havien rebut diners a la bestreta.

Finalment ens allotjen. La nostra família va anar a parar a una habitació amb set catres i una preciosa xemeneia de maïdica del segle passat que devia servir algunes generacions enrera. Escarbats, rates, etc., etc.

Una vegada més la meua digna, bèl·lica i deontològica muller es va dirigir al «leader» del grup fent sortir el «Sant Cristo Gros» i dient que desenterràriem la destrala de guerra si hom tenia de dormir allà.

Una vegada més es va demostrar a Kano com a París, a Tokio i a Santa Eulàlia de Ronsana, que el «Sant Cristo Gros» és absolutament necessari que surti de tant en tant i el seu efecte no falla.

Vàrem aconseguir tot un apartament —amb «valet de cambre» inclús— V.I.P. que com tots sabeu, vol dir «Very Important Person» o sia persona molt important. Habitacions principesques, un saló, on ens va fer l'honor d'acceptar la nostra invitació la resta del grup i una nevera abarrotada de tota mena de begudes.

El valet —que desapareixia silenciosament quan li semblava que ho havia de fer— anava habitualment darrera nostre treient l'argila que encastada a les nostres sabates li embrutava alfombres i parquet. És totalment inversemblant que en un mateix hotel les coses puguin canviar tant quan surt el «Sant Cristo Gros».

L'organització va preveure un altre show que consistia en la visita a un poblat primitiu —molt menys interessant que els zulús i els de Man— i en la contemplació d'una vuitena d'àrabs negres que feien córrer els cavalls on anaven muntats cent metres amunt, cent metres avall. Després de cada correguda ens miraven tots complaguts cercant la nostra aquiescència. Vaig quedar convençut que a la gent de Kano se'ls ha informat que a Barcelona no hem vist mai cavalls. Però d'inexactituds pitjors ens informen a nosaltres cada dia.

El moment culminant va ser en la duana de sortida. Qui sap si el que va passar, no hagués passat, potser jo no hagués escrit cap d'aquestes cròniques. Però senyors, arriba un moment que la decadència i el silenci poden acabar per a fer-nos masells.

L'escena va anar així. A un company nostre, metge a més, se li va indicar que tenia de pagar uns dòlars perquè els seus certificats oficials de vacunació estaven caducats. El nostre company, que està cansat de rodar món i sabia que els seus papers estaven correctíssims, així els hi ho va demostrar i a més els hi va afegir que si quelcom no estava bé era la total responsabilitat del funcionari de salut que l'havia admès en el país, ja que a la sortida la Sanitat Oficial no ha d'actuar, ni tan sols fer acte de presència. Això els va deixar molt moixos, però de seguida van envestir de nou fent obrir totes les maletes i desfent tots els petits paquets. Quan ja s'havien desfet totes les maletes, del que va passar us en reproduiré més o menys exactament la conversa que va seguir.